

UZASADNIENIE WYROKU

Powodowie Z. D. i E. D. pozwem z dnia 13 czerwca 2012 r. (data stempla pocztowego), wnieśli o zasądzenie od (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na ich rzecz kwoty 8.074,40 złotych wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dat i kwot opisanych szczegółowo w sentencji wyroku oraz o zasądzenie od pozwanegokosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że dnia 16 kwietnia 2007 r. pozwany zbył wierzytelność (...) Inc. z siedzibą w R. na Wyspach Dziewiczych a następnie ta sprzedała ją (...) z siedzibą w L. na Cyprze. Pomimo to pozwany od dnia 9 maja 2007 r. do dnia 12 czerwca 2008 r. dokonywał za pośrednictwem komornika egzekucji kwot objętych pozwem. Obecnie nabywca wierzytelności domaga się od powoda spłaty potrąconych wcześniej na rzecz pozwanego należności. Powodowie wezwali pozwanego do zapłaty kwoty 8.074,40 zł, jednakże wezwanie to pozostało bez odpowiedzi. Wobec tego złożenie pozwu było konieczne i uzasadnione.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa. Przyznał, iż wierzytelność wobec powodów zbył oraz, że po jej zbyciu komornik wyegzekwował od dłużników kwotę będącą przedmiotem niniejszego sporu. Wskazał natomiast, iż wszystkie otrzymane od komornika kwoty przekazywał na rzecz nabywcy wierzytelności. Ponadto pozwany dnia 13 maja 2008 r. złożył wniosek do komornika o umorzenie postępowanie egzekucyjnego prowadzonego przeciwko powodom.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Wałczu Z. R. zgodnie z wnioskiem pozwanego Banku (...) S.A. z dnia 6 listopada 1995 r. prowadził postępowanie egzekucyjne przeciwko powodom Z. D. i E. D.. W toku postępowania egzekucyjnego od dnia 16 kwietnia 2007 r. do dnia 12 czerwca 2008 r. komornik wyegzekwował kwotę 8.074,40 zł (zaświadczenie Komornika k. 11).

Umową z dnia 16 kwietnia 2007 r. pozwany Bank (...) S.A. zbył wierzytelność przysługującą mu względem powodów na rzecz (...) Inc. z siedzibą w R. na Wyspach Owczych (umowa sprzedaży wierzytelności k. 72-87). Na mocy tej umowy Bank oświadczył, iż po dacie zawarcia umowy nie będzie w żaden sposób rozporządzał wierzytelnościami i zabezpieczeniami ani nie będzie ich obciążał (pkt 2.1.11 umowy k. 75).

Pismem datowanym na dzień 13 maja 2008 r. pozwany złożył do komornika wnioski o umorzenie postępowania egzekucyjnego w związku z dokonaniem na rzecz (...) z siedzibą w R. przelewem wierzytelności (pismo k. 39).

Pismem nadanym w placówce pocztowej dnia 24 sierpnia 2009 r. powodowie wezwali pozwanego do zapłaty kwoty 8.074,40 zł w terminie 14 dni (wezwanie do zapłaty k. 12-13). Pozwany pomimo upływu powyższego terminu kwoty tej nie zapłacił (okoliczność bezsporna).

Powyższy stan faktyczny, Sąd ustalił na podstawie powołanych powyżej dowodów z dokumentów, które nie budziły wątpliwości Sądu co do ich autentyczności i nie były kwestionowane przez żadną ze stron niniejszego postępowania oraz twierdzeń stron przyznanych wprost i niezaprzeczonych przez stronę przeciwną, na podstawie art. 229 k.p.c. i 230 k.p.c. Dodatkowo, Sąd w ramach pomocy sądowej przeprowadził dowód z przesłuchania stron z ograniczeniem do strony powodowej na zasadzie art. 302 k.p.c. W ocenie Sądu zeznania powoda Z. D. zasługują na wiarę, ponieważ są spójne z pozostałym zebraniem w sprawie materiałem dowodowym i nie były kwestionowane przez stronę pozwaną. Okoliczności przytoczone przez powoda Z. D. zostały też przyznane przez powódkę E. D..

Sąd ocenił zatem wiarygodność i moc zebranego materiału dowodowego według własnego przekonania uwzględniając zasady logicznego rozumowania wskazania wiedzy i doświadczenia życiowego (art. 233 § 1 k.p.c.) oraz zasady postępowania dowodowego określone w art. 6 k.c. i art. 227-309 k.p.c.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo zasługuje na uwzględnienie.

Powodowie dochodzili w niniejszej sprawie odszkodowania za szkodę polegającą na bezprawnym wyegzekwowaniu od nich kwoty 8.074,40 zł. Źródłem tej szkody upatrywać można w zaniechaniach zatrudnionych u pozwanego pracowników. Podstawą prawną, w oparciu o którą dokonać należało oceny zgłoszonego żądania stanowi zatem art. 430 k.p.c. w myśl którego ktos na własny rachunek powierza wykonanie czynności osobie, która przy wykonywaniu tej czynności podlega jego kierownictwu i ma obowiązek stosować się do jego wskazówek, ten jest odpowiedzialny za szkodę wyrządzoną z winy tej osoby przy wykonywaniu powierzonej jej czynności. Odpowiedzialność zwierzchnika za podwładnego na podstawie powołanego przepisu oparta jest na zasadzie ryzyka. Zwierzchnik nie może uwolnić się od tej odpowiedzialności poprzez wykazanie braku winy w wyborze czy w nadzorze. Jedyną okolicznością egzoneracyjną stanowi brak winy podwładnego.

Przesłanki odpowiedzialności są następujące: szkoda wyrządzona osobie trzeciej przez podwładnego, wina podwładnego, wyrządzenie szkody przy wykonywaniu przez podwładnego powierzonej mu czynności. Ciężar dowodu winy podwładnego, powstania szkody i jej wysokości obciążał poszkodowanego (powoda). Podzielić należy zapatrywanie, że bezprawność zachowania polega na przekroczeniu mierników i wzorców wynikających zarówno z wyraźnych przepisów, zwyczajów, utartej praktyki, jak i zasad współżycia społecznego (por. wyrok SN z dnia 22 września 1986 r., IV CR 279/86, LEX nr 530539).

Zachowaniem prowadzącym do powstania szkody było w tej sytuacji zaniechanie pracowników pozwanego polegające na niezłożeniu komornika niezwłocznie po zawartej umowie sprzedaży wierzytelności wniosku o umorzenie postępowania egzekucyjnego. Obowiązek taki wynika z zakazu wydawania dwóch tytułów wykonawczych dotyczących tego samego świadczenia na rzecz różnych wierzycieli (a contrario). Od momentu zawarcia umowy zbycia wierzytelności uprawnionym do posiadania tytułu wykonawczego jest nabywca jako że teraz on staje się wierzycielem. Sytuacja, kiedy zbywca wierzytelności wciąż egzekwuje wierzytelności na podstawie tytułu wykonawczego otrzymanego przed zbyciem, zbliżona jest do sytuacji posługiwania się fałszywym tytułem wykonawczym. W momencie sprzedaży wierzytelności pozwany utracił status wierzyciela, a w związku z tym nie był już uprawniony do prowadzenia egzekucji. Ponadto zasadą jest, że egzekucję wszczyna się na wniosek wierzyciela i prowadzi się, zgodnie z tym wnioskiem. Od skutecznego dojścia do skutku przelewu wierzytelności pozwany nie był już wierzycielem, a w związku z tym nie był już uprawniony do egzekwowania świadczeń pieniężnych.

W ocenie Sądu nie sposób kwestionować, że opisane na gruncie niniejszej sprawy zachowanie musi być uznane za bezprawne i zawinione. Bezsprornie bowiem dopuszczenie do sytuacji, w której świadczenia pieniężne egzekwowane są na rzecz osoby, która nie jest już wierzycielem jest działaniem obiektywnie właściwym. Bank pomimo wiedzy, iż zbył wierzytelność wobec powodów Z. i E. D., dalej żądał prowadzenia przez komornika względem nich egzekucji. Nie poinformował na czas zarówno powodów jak i komornika o tym, że egzekwowane kwoty już nie są mu należne. Komornik natomiast, jako że treść tytułu wykonawczego jest dla niego wiążąca (art. 804 k.p.c.) nie był uprawniony do rozstrzygania przeciwko komu i na czyją rzecz ma prowadzić egzekucję. To na pierwotnym wierzycielu czyli pozwanym Banku (...) S.A. ciążył obowiązek poinformowania przede wszystkim komornika, o sprzedaży wierzytelności i obowiązek złożenia wniosku o umorzenie postępowania egzekucyjnego. Pozwany Bank z wnioskiem takim wystąpił dopiero pismem z dnia 13 maja 2008 r. a więc ponad rok po zbyciu wierzytelności. Takiego działania pozwanego (osób przez niego zatrudnionych) nie można uznać za działanie niezwłoczne. Wskutek zaniechania pozwanego (jego pracowników) doszło do sytuacji, w której egzekwowane przez komornika świadczenia przekazywane były na rzecz osoby, która nie była uprawniona do ich pobierania.

Pozwany sam przyznał, iż po zbyciu wierzytelności komornik wyegzekwował kwotę będącą przedmiotem niniejszego sporu. Wskazał natomiast, iż wszystkie wyegzekwowane od komornika kwoty, jako sobie nienależne, przelał następnie na rzecz nabywcy wierzytelności. Na poparcie swoich twierdzeń pozwany złożył zestawienie transakcji kwot otrzymanych od komornika oraz wyciąg z konta powodów. Zestawienie transakcji nie było kwestionowane.

Wątpliwości budzi natomiast wyciąg z konta powodów (działających jako (...) PPHU z siedzibą w T.). Z wyciągu tego nie wynika, że wyegzekwowane kwoty trafiły ostatecznie do rąk nabywcy wierzytelności (...) Inc. z siedzibą w R.. **Egzekwowane przez komornikakwoty rzeczywiście były przelewane na inny rachunek, jednakże posiadaczem drugiego rachunku był pozwany Bank (...) S.A. a tytuł przelewu brzmiał „przebieganie wpływów”**. Numer rachunku na który przelewane były kwoty został wskazany w umowie w punkcie 4.1.3 lit. b (k. 76v) jako rachunek właściwy dla płatności na rzecz pozwanego Banku. Płatności na rzecz nabywcy wierzytelności, zgodnie z umową (punkt 4.1.3 lit. a), miały być dokonywane na rachunek wskazany w odrębnym piśmie, które nie zostało załączone do akt sprawy. Na podstawie załączonych dokumentów można zatem domniemywać, że kwoty z rachunku utworzonego dla powodów w celu egzekucji należności, przelewane były na inny rachunek Banku (...) S.A. i stanowiło to jedynie transakcję wewnętrzną w ramach banku. Wobec tego załączone dokumenty nie stanowią dowodu na to, że obecny wierzyciel wyegzekwowane od komornika kwoty otrzymał.

Niewątpliwie brak jest przy tym jakichkolwiek podstaw do stwierdzenia, że pracownicy pozwanego mieli zamiar doprowadzenia do tego, że od powodów zostaną wyegzekwowane należności podwójnie lub że mieli zamiar, by nabywca wierzytelności wyegzekwował już pobrane wcześniej kwoty. Pracownicy banku zaniechali jednak obowiązku podjęcia kroków zmierzających ku umorzeniu egzekucji komorniczej a w związku z tych ich zaniechanie musi być uznane w opinii Sądu nie tylko za bezprawne ale i zawinione. Zaznaczyć należy iż nawet jeżeli sprawca nie ma zamiaru popełnia czynu bezprawnego, nie oznacza braku winy po jego stronie, jeśli popełnia go na skutek niezachowania ostrożności wymaganej w danych okolicznościach pomimo, że możliwość jego popełnienia mógł przewidzieć. Taki stosunek psychiczny sprawcy ocenić należy jako nieumyślność pod postacią niedbalstwa. Na gruncie niniejszej sprawy nie może budzić wątpliwości, możliwość przewidzenia zaistnienia szkody polegającej na próbie podwójnego wyegzekwowania tych samych kwot: przez obecnego i byłego wierzyciela. W konsekwencji nie może budzić wątpliwości, że na pracownikach pozwanego ciążył obowiązek działania polegający co najmniej na niezwłocznym złożeniu wniosku o umorzenie postępowania egzekucyjnego.

Rozważając zakres doznanej przez powoda szkody stwierdzić należy, że w świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego w okresie od 9 maja 2007 r. do 12 czerwca 2008 r. komornik wyegzekwował kwotę 8.074,40 zł i taka właśnie kwota stanowi rzeczywistą szkodę poniesioną przez powodów. Na skutek bezprawnego działania pozwanego powodowie nie mieli możliwości samodzielnego dysponowania swoimi pieniędzmi jako że zostały pobrane one przez osobę nieuprawnioną. Obecny wierzyciel natomiast żąda od nich potrąconej już przez pozwanego kwoty.

W przekonaniu Sądu nie może budzić wątpliwości, że pracownicy odpowiedzialni za zaniechanie (niezwłoczenie złożenie wniosku o umorzenie postępowania egzekucyjnego) pozostawali w stosunku podporządkowania z pozwanym Bankiem (...) S.A. i że szkoda powstała w związku z pełnionymi przez nich obowiązkami. Z całą pewnością pomiędzy wskazanym zaniechaniem a wyegzekwowaniem nienależnych kwot istnieje adekwatny związek przyczynowo – skutkowy. Podkreślenia jedynie wymaga, że źródła szkody nie sposób upatrywać w jakimkolwiek zakresie w zachowaniu samych powodów, mając na uwadze iż w świetle wiarygodnych zeznań strony powodowej, Z. i E. D. o sprzedaży wierzytelności dowiedzieli się w połowie lub pod koniec marca 2008 r. Nie mieli więc oni możliwości samodzielnego poinformowania komornika, a nawet jeśli taką możliwość by mieli, to i tak sama taka informacja nie spowodowałaby umorzenia postępowania.

Powodom należały się również odsetki za opóźnienie w wypłacie odszkodowania. W myśl art. 481 § 1 k.c. jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. W tym momencie za opóźnienie należy uznać dzień następujący po dniu wyegzekwowania świadczenia przez komornika.

O kosztach procesu Sąd orzekł w oparciu o zasadę odpowiedzialności za wynik procesu na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. i 99 k.p.c. Pozwany uległ w sporze w całości i zobowiązany jest do zwrócenia powodowi kosztów niezbędnych do celowego dochodzenia jego praw. Na koszty poniesione przez powoda złożyły się: opłata od pozwu - 404 zł, opłata skarbową od pełnomocnictw - 34 zł oraz wynagrodzenia pełnomocnika procesowego w kwocie 1200 zł, określone

zgodnie z § 6 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. z 2002 r., Nr 163, poz. 1349 z późn. zm.). Powód zażądał jednak jedynie zwrotu kosztów procesu w kwocie 300 zł, kosztów zastępstwa procesowego- 1.200 zł oraz zwrotu opłaty od pełnomocnictwa 34 zł. W związku z powyższym, zgodnie z żądaniem pozwu w pkt II wyroku zasądzone kwotę 1.534 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.